

**ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 312 (16-9-92) (ΦΕΚ 157)
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΩΝ**

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
Έχοντας υπ' όψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 44 του Ν. 5607/32 (ΦΕΚ 300/Α'/32) και της παρ. 5 του άρθρου 4 του Ν. 1963/1991 (ΦΕΚ 138/Α/91),
2. Την αριθμ. 404/1992 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας με πρόταση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αποφασίζουμε:

ΑΡΘΡΟ 1

1. Στο φαρμακείο:

α) Εκτελούνται οι πάσης φύσεως αναγραφόμενες από τους ιατρούς, οδοντίατρους, μαίες και κτηνιάτρους συνταγές και
β) Πωλούνται λιανικώς φάρμακα, φαρμακευτικά προϊόντα και φαρμακευτικές ουσίες, και γενικά τα είδη που αναφέρονται στις περιπτώσεις α-ιζ της παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 1316/83, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 1965/1991, εκτός εκείνων που με απόφαση του ΕΟΦ εξαιρεθούν της δικαιοδοσίας των φαρμακείων ως και είδη που επιτρέπονται από άλλες διατάξεις νόμων ή αποφάσεων. Επίσης στα φαρμακεία πωλούνται ελεύθερα είδη ιατρικής γενικής χρήσεως, καλλυντικά, διαιτητικά προϊόντα, γάλατα και τροφές βρεφικής ηλικίας, είδη υγιεινής βρεφών, εγκύων και λεχωϊδών, καλλωπισμού, ορθοπεδικά είδη και μηχανήματα, ιατρικά εργαλεία, μηχανήματα και βοηθήματα.

2. Τα φαρμακεία μπορούν να πωλούν και κτηνιατρικά φάρμακα, αλλά στην περίπτωση αυτή πρέπει να διαθέτουν, για φύλαξη και πώληση αυτών, ιδιαίτερη προσθήκη, στην οποία πρέπει να αναγράφεται ευκρινώς, με κεφαλαία γράμματα, η φράση "ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ".

3. Η πώληση στα φαρμακεία ξένων αντικείμενων που δεν προβλέπονται από τις ανωτέρω 1 και 2 παραγράφους απαγορεύεται.

ΑΡΘΡΟ 2

1. Επί της προσόψεως του καταστήματος των φαρμακείων τοποθετείται υποχρεωτικά, εντός φωτεινού πλαισίου, σταυρός πρασίνου χρώματος, στο κέντρο του οποίου μπορεί να υπάρχει η απεικόνιση του συμπλέγματος φαρμακευτικού σκεύους και φιδιού.

2. Οι φαρμακοποιοί, κατά την ώρα της εργασίας τους υποχρεούνται να φορούν λευκή μπλούζα και στην άνω αριστερή πλευρά αυτής να φέρει σήμα (κονκάρδα) με το ονοματεπώνυμό τους και την ιδιότητά τους. Επίσης λευκές μπλούζες υποχρεούνται να φέρουν και οι αδειούχοι βοηθοί φαρμακείου, με το ονοματεπώνυμό τους και την ιδιότητά τους.

ΑΡΘΡΟ 3

1. Τα φαρμακεία απαραίτητα πρέπει να έχουν:

α) Την ισχύουσα Ελληνική Φαρμακοποιία.

β) Την διατίμηση φαρμάκων.

γ) Το βιβλίο αντιγραφής συνταγών (συνταγολόγιο), στο οποίο αντιγράφονται αυθημερόν οι ειδικές συνταγές ναρκωτικών (δίγραμμες συνταγές), ως επίσης συνταγές ιδιαίτερης σοβαρότητας, κατά την κρίση του φαρμακοποιού, που διευθύνει το φαρμακείο. Σε περίπτωση τήρησης μηχανογραφικού συστήματος στο φαρμακείο, οι προαναφερόμενες συνταγές μπορούν να καταχωρούνται σε μηχανογραφικό έντυπο θεωρημένο από το αρμόδιο Τμήμα ή Διεύθυνση Υγείας της αρμόδιας Νομαρχίας.

δ) Βιβλίο ασκουμένων φοιτητών και πτυχιούχων της Φαρμακευτικής.

ε) Βιβλίο μαθητών φαρμακείου, στο οποίο αναγράφεται η κίνηση των μαθητών στο φαρμακείο, δηλαδή η ημερομηνία αποχώρησης, η επίδοση των μαθητών και η επιμέλειά τους, κατά τη κρίση του φαρμακοποιού που έχει την υπεύθυνη διεύθυνση του φαρμακείου.

στ) Βιβλίο Εργαστηρίου, για την αναγραφή των παρασκευαζομένων κάθε φορά, σκευασμάτων και

αποθέτων φαρμάκων, σύμφωνα με την ισχύουσα Ελληνική Φαρμακοποιία, εφ' όσον αναγράφονται σε αυτή, ή γενικότερα σύμφωνα με τις υποδείξεις της επιστήμης αν αυτά δεν αναγράφονται στην Ελληνική Φαρμακοποιία.

ζ) Τα βιβλιάρια ναρκωτικών, για την αναγραφή της κινήσεως αυτών.

η) Επιστημονική Βιβλιοθήκη, τα βασικά βιβλία της οποίας ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου.

2. Τα με στοιχεία γ μέχρι ζ βιβλία που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο πρέπει να είναι θεωρημένα, πριν από τη χρησιμοποίησή τους από το τμήμα ή τη Διεύθυνση Υγείας της αρμόδιας Νομαρχίας.

ΑΡΘΡΟ 4

Κάθε φαρμακείο υποχρεούται να είναι εφοδιασμένο με τα εξής:

1. Φάρμακα

α) Τα καθοριζόμενα από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων φάρμακα, χημικές ουσίες, και δρόγες, της Ελληνικής Φαρμακοποιίας.

β) Επαρκείς ποσότητες ιδιοσκευασμάτων και σκευασμάτων αντιβιοτικών, ορμονούχων, αιμοστατικών, καρδιοτονωτικών, αναλγητικών, θεραπευτικών ορών και λοιπών κυκλοφορούντων φαρμάκων για την κάλυψη των αναγκών του Κοινού, σε συσχέτιση με την πληθυσμιακή πυκνότητα της περιοχής, τη συχνότητα διημερεύσεων και διανυκτερεύσεων αυτού και γενικά την κίνηση εκτελέσεως συνταγών.

γ) Καθαρό οξυγόνο σε μεταλλικές φιάλες, έτοιμο για χρήση, μαζί με τ' απαραίτητα εξαρτήματα, για τη χρησιμοποίησή του από τον ασθενή.

δ) Τα από το Κρατικό Μονοπώλιο Ναρκωτικών νομίμως κυκλοφορούντα ναρκωτικά στις ποσότητες που ορίζονται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ε) Διάφορα προϊόντα υγειονομικής χρήσεως, όπως σύριγγες, θερμόμετρα, κλύσματα, θερμοφόρες, παγοκύστες, καθετήρες, συσκευές μεταγγίσεως, βελόνες ενέσεων κ.λ.π.

Η ύπαρξη των παραπάνω ειδών σε επαρκείς ποσότητες και η ποικιλία του θα ελέγχονται πάντοτε, τόσο τατά την αρχική επιθεώρηση του φαρμακείου, όσο και κατά τις περιοδικές επιθεωρήσεις του, από τα αρμόδια όργανα επιθεωρήσεως του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

2. Όργανα και σκεύη.

α) Τουλάχιστον δύο (2) ζυγούς, μετά των αναγκαίων σταθμών, κατά το δεκαδικό σύστημα. Ένα ευπαθή για ζύγιση μικροποσοτήτων, με ευπάθεια 0,005 (5 χιλιοστών) του γραμμαρίου και ένας μικρότερης ευπάθειας για τη ζύγιση μεγαλύτερων ποσοτήτων μέχρι 20 γραμμάρια. Επίσης ένα ζυγό για τη ζύγιση ουσιών, υγρών και στερεών, και σε ποσότητες άνω του κιλού.

β) Ιγδία πορσελάνης, λαβίδες, σπαθίδες, κάψες, χωνιά, ογκομετρικού σωλήνες, δοκιμαστικούς σωλήνες, ηθμούς και γενικά κάθε σκεύος, ώστε να μπορεί να εκπληρώνει απρόσκοπτα τον προορισμό του.

γ) Ηλεκτρικό ψυγείο.

δ) Χρηματοκιβώτιο, σε μόνιμη βάση και ικανού βάρους, ή εντοιχισμένο σιδηροκιβώτιο, που θα είναι και ασφαλισμένο και στις δυο περιπτώσεις, με κλειδιά ασφαλείας ή συνδυασμό γραμμάτων ή αριθμών, για τη φύλαξη των ναρκωτικών, για την οποία αποκλειστικά υπεύθυνος είναι ο αδειούχος φαρμακοποιός.

ΑΡΘΡΟ 5

Απαγορεύεται η ύπαρξη και λειτουργία μέσα στα φαρμακεία χημικών ή μικροβιολογικών εργαστηρίων, η οπτικών τμημάτων, εκτός αν υπάρχει ειδική προς τούτο άδεια.

ΑΡΘΡΟ 6

1. Οι προθήκες του φαρμακείου πρέπει να είναι καλής κατασκευής και εμφάνισης.

2. Τα υπάρχοντα στο φαρμακείο φάρμακα πρέπει να φυλάσσονται μέσα στις προθήκες ή τα συρτάρια αυτού, κατά τρόπο που να εξασφαλίζει τη καλή φύλαξη τους.

3. Τα χημικά και οι δρόγες φυλάσσονται σε κατάλληλα δοχεία, στην εξωτερική επιφάνεια των οποίων θα αναγράφεται ελληνικά ή λατινικά η ονομασία του περιεχομένου προϊόντος.
Η αποθήκευση χημικών φαρμάκων και δρογών πρέπει να είναι σύμφωνη με τις προδιαγραφές που προβλέπονται στην Ελληνική Φαρμακοποιία.

4. Τα φάρμακα που αναγράφονται στον κατωτέρω πίνακα τοποθετούνται σε ιδιαίτερο ερμάριο.

Πίνακας Φαρμάκων φυλασσομένων μετά προσοχής

1. Acidum aceticum	36. Iodum
2. Acidum arenicosum	37. Kalium hydricum
3. Acidum hydrochloricum	38. Kalium hypermanganicum
4. Acidum nitricum	39. Kreosotum
5. Acidum sulfuricum	40. Natrium arsenicum
6. Adrenalinum	41. Natrium casodylicum
7. Aether	42. Natrium hydricum
8. Apomorphinum hydrochloricum	43. Nitroglycerinum Solut (Trinitirin 1%)
9. Aqua Laurocerasi	44. Novocainum
10. Aqua phenolata (Aq.Carbolica)	45. Oleum Sinapis
11. Argentum nitricum	46. Phenacetinum
12. Atropinum sulfuricum	47. Pherolum
13. Chloralum hydratum	48. Physostigmizum salicylicum
14. Chloroformium	49. Pilocarpinum hydrochloricum
15. Coffeinum	50. Plumbum aciticum
16. Cresolum	51. Podophyllum
17. Curpum sulfuricum	52. Pulv. Ipecacuanhae
18. Emetinum	53. Quajacolum liquidum
19. Ergotinum (extract.Secal cornut.)	54. Santoninum
20. Extractum Belladonnae	55. Scopolaminum hydrobromicum
21. Extractum Ipecacuanhae fluid	56. Secale Cornutum
22. Extractum Strychni	57. Semen Strychni
23. Folium Belladonnae	58. Sparteinum sulfuricum
24. Formaldehydum	59. Stophantinum
25. Hydrargyrum	60. Stychninum nitricum
26. Hydrargyrum benzoicum	61. Theobrominum
27. Hydrargyrum bichloratum	62. Tinctura Belladonnae
28. Hydrargyrum bijodatam	63. Tinctura Crosi
29. Hydrargyrum chloratum	64. Tinctura Digitalis
30. Hydrargyrum jodatam	65. Tinctura Strychni
31. Hydrargyrum oxycyanatum	66. Veratrinum
32. Hydrargyrum oxydatum	67. Zincum chloratum
33. Hydrargyrum paecipitatum album	68. Zincum phosphoratum
34. Hydrargyrum hydrochloricum	69. Zincum sulfuticum
35. Iodoformium	70. Zincum velerianicum

5. Τα ιδιοσκευάσματα και τα τυποποιημένα φαρμακοτεχνικά σκευάσματα φυλάσσονται στο φαρμακοπωλείο, σύμφωνα με τις υποδείξεις της επιστήμης και των οδηγιών του παρασκευαστού που αναγράφονται στη συσκευασία αυτών.

ΑΡΘΡΟ 7

1. Το φαρμακείο πρέπει να συγκεντρώνει όλες τις προϋποθέσεις και τους όρους του Υγειονομικού Κανονισμού, ως προς την ύδρευση, αποχέτευση, χώρους υγιεινής κ.λ.π.

2. Στο φαρμακοπωλείο εκτός από τις προσθήκες πρέπει να υπάρχει κατάλληλη τράπεζα (πάγκος) για την εκτέλεση των συνταγών.

3. Στο εργαστήριο του φαρμακείου, που αποτελεί ανεξάρτητο χώρο κυρίας χρήσης, ευρίσκεται τράπεζα εργασίας για την Παρασκευή των Γαληνικών φαρμάκων και των διαφόρων φαρμακευτικών συσκευασιών και είναι οπλισμένο με νεροχύτη και προσθήκες με συρτάρια.

Στο εργαστήριο φυλάσσονται οι χημικές ουσίες, τα απόθετα φάρμακα, τα αντιδραστήρια και τα όργανα και σκεύη που χρησιμοποιούνται για την Παρασκευή των παραπάνω προϊόντων. Το εργαστήριο πρέπει να διαθέτει συσκευές για θέρμανση ουσιών. Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση του εργαστηρίου ως αποθήκης και η τοποθέτηση σ' αυτό αντικειμένων ξένων προς τις εργαστηριακές ανάγκες του φαρμακείου.

4. Το φαρμακοπωλείο και το εργαστήριο του φαρμακείου πρέπει να διατηρούνται σε απόλυτη καθαριότητα και τάξη.

ΑΡΘΡΟ 8

1. Οι συνταγές των ιατρών που ασκούν νομίμως την ιατρική στην Ελλάδα, εκτελούνται υποχρεωτικά, αποκλειστικά και μόνο στα λειτουργούντα φαρμακεία.

2. Κάθε συνταγή πρέπει να φέρει με έντυπα στοιχεία το ονοματεπώνυμο του ιατρού, την ειδικότητα του, τη διεύθυνσή του και το τηλέφωνο του, ως επίσης την ημερομηνία εκδόσεως της, την υπογραφή του και την σφραγίδα του.

3. Συνταγές στις οποίες αναγράφεται δόση μεγαλύτερη της αναγραφόμενης στη φαρμακοποιία ανωτάτης επιτρεπομένης θεραπευτικής δόσεως εκτελούνται μόνον, αν η αναγραφόμενη συνταγή δόση υπογραμμίζεται από τον ιατρό και τίθεται σ' αυτή το σημείο: (1), μετά νέας υπογραφής του ιατρού. Σε περίπτωση αμφιβολιών, ως προς την γνησιότητα της συνταγής, το είδος του χορηγούμενου φαρμάκου και την ποσότητα αυτού, ο φαρμακοποιός οφείλει πριν την εκτέλεση αυτής, να επικοινωνήσει με τον εκδόσαντο αυτήν ιατρό και αν δεν τον ανεύρει να θέσει δόση που να μην υπερβαίνει την ανώτατη από αυτή που ορίζεται στην φαρμακοποιία, ή να χορηγήσει το αναγραφόμενο ιδιοσκεύασμα σε ποσότητα της μικρότερης κυκλοφορευούσης συσκευασίας, ή της μικρότερης σε περιεκτικότητα δραστικής ουσίας, μορφής, με την υποχρέωση πάντοτε να ειδοποιήσει εγκαίρως τον ιατρό που εξέδωσε αυτή.

Αν η συνταγή είναι δυσανάγνωστη, ή όταν ο φαρμακοποιός βάσιμα υποπτεύεται ότι έγινε λάθος κατά την σύνταξη της, ο ίδιος οφείλει προς την εκτέλεση της να συνεννοηθεί με τον ιατρό που την εξέδωσε.

4. Κατά την εκτέλεση συνταγών των ασφαλισμένων και των μελών αυτών, του Δημοσίου και των Ασφαλιστικών Οργανισμών και Ταμείων, εφαρμόζονται, επί πλέον και οι ειδικοί όροι της μετ' αυτών συμβάσεως, εφ' όσον αυτοί δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις του παρόντος.

ΑΡΘΡΟ 9

Οι συνταγές εκτελούνται από τον αδειούχο φαρμακοποιό, ή τον νόμιμο αντικαταστάτη του. Ο φαρμακοποιός που εξετέλεσε τη συνταγή υπογράφει και σφραγίζει αυτή με την προσωπική του σφραγίδα.

ΑΡΘΡΟ 10

Οι θεσπιζόμενες με το παρόν διάταγμα υποχρεώσεις, επιβάλλονται και επί των φαρμακείων που λειτουργούν από την έναρξη της ισχύος του εν λόγω διατάγματος. Κατ' εξαίρεση οι αδειούχοι - υπεύθυνοι φαρμακοποιοί των λειτουργούντων φαρμακείων υποχρεούνται να συμμορφωθούν προς την κατά την παρ. 1 του άρθρου 2 του παρόντος υποχρέωση, καθώς και προς τις υποχρεώσεις των παρ. 2 και 4 του άρθρου 4 του Ν. 1963/1991, μέχρι 31.12.1993.

ΑΡΘΡΟ 11

Από τις ισχύος του παρόντος καταργούνται:

Τα άρθρα 9, 10 και 11 του Π.Δ/τος 3/1930 (ΦΕΚ 367/Α'/30) "περί καταρτισμού των φαρμακείων".

Το Β' Δ/γμα 675/1968 (ΦΕΚ 239/Α'/68) "περί οργανώσεως και συγκροτήσεως των φαρμακείων".

Το άρθρο 2 του Π.Δ/τος 1131/80 (ΦΕΚ 284/Α'/90) "περί του τρόπου διαθέσεως φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων κ.λ.π."

Στον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και των Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Διατάγματος.

Αθήνα, 2 Σεπτεμβρίου 1992
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ